

İlgili Kanun / Madde
5510 S. SSGSK/84

T.C
YARGITAY
10. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2021/2534
Karar No. 2021/11933
Tarihi: 11/10/2021

- SİGORTA BAŞLANGIÇ TARİHİNİN TESPİTİ
- KURUMA BAŞVURUNUN DAVA ŞARTI OLDUĞU
- DAVA ŞARTI YOKLUĞU NEDENİYLE DAVANIN REDDİNE KARAR VERİLECEĞİ

ÖZETİ: Dava şartları, mahkemenin davanın esası hakkında yargılamanın devamı için gerekli olan şartlardır. Diğer bir anlatımla; dava şartları, dava açılabilmesi için değil mahkemenin davanın esasına girebilmesi için aranan kamu düzeni ile ilgili zorunlu koşullardır.

HMK.'nun 115/2. maddesindeki kurala göre, “Mahkeme, dava şartı noksanlığını tespit ederse davanın usulden reddine karar verir. Ancak, dava şartı noksanlığının giderilmesi mümkün ise bunun tamamlanması için kesin süre verir. Bu süre içinde dava şartı noksanlığı giderilmemişse davayı dava şartı yokluğu sebebiyle usulden reddeder”. Düzenleme gereğince, eksik olan bir dava şartı, belirli bir süre verilerek giderilebilecek ise hâkim tarafından eksikliğin giderilmesi için kesin süre verilmesi gerekir. Bu süre içinde dava şartı eksikliği tamamlanmaz ise dava, dava şartı yokluğu sebebiyle usulden reddedilmelidir.

Eldeki davanın 20/11/2015 tarihinde açıldığı anlaşılmakla, yukarıda belirtilen açıklamalar ışığında, 11/09/2014 tarihinde yürürlüğe giren 6552 sayılı Kanunun 64. maddesi ile 5521 sayılı Kanunun 7.

maddesine 3. fıkra olarak eklenen düzenleme gereği, dava açılmadan önce Sosyal Güvenlik Kurumuna müracaatın olması ve Kurumca müracaata konu istemin zımnen ya da açıkça reddedilmesi gerektiği dava şartı olarak düzenlenmiş olup, davacı tarafından 5521 sayılı Kanunun 7/3 maddesine uygun bir şekilde, davaya konu istem hakkında, Sosyal Güvenlik Kurumuna müracaat ve Kurum tarafından bu müracaata konu istemin reddine ilişkin bir belgenin dosya içeriğinde bulunmadığı görülmekle, Mahkemece, 6552 sayılı Kanunun 29'üncü maddesi ile 3201 sayılı Kanunun 5. maddesinin son fıkrasına eklenen değişiklik dikkate alınarak, davacı tarafa 6100 sayılı HMK.'nun 115/2. maddesi uyarınca, 6552 sayılı Kanunun 64. maddesi ile 5521 sayılı Kanunun 7. maddesine üçüncü fıkra olarak eklenen düzenleme doğrultusunda, davaya konu istemi hakkında Sosyal Güvenlik Kurumuna müracaat etmesi ve bu müracaat hakkında anılan yasal düzenleme uyarınca Kurumun red iradesini gösterir işlem veya eyleminin olduğunun belgelenmesi için kesin süre ihtaratlı önel verilmeli, bu süre içerisinde dava şartı eksikliğinin tamamlanmaması halinde, dava, dava şartı yokluğu sebebiyle usulden reddedilmeli, Kuruma müracaat ve müracaatın reddine dair Kurum işlem veya eylemine ilişkin dava şartının tamamlanması halinde ise davanın esasına girilerek, varılacak sonuca göre karar verilmelidir.

DAVA: Dava, sigortalılık başlangıç tarihinin tespiti istemine ilişkindir

İlk Derece Mahkemesince, davanın kabulüne dair verilen karara karşı, davalı Kurum vekili tarafından istinaf yoluna başvurulması üzerine, İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 33. Hukuk Dairesince istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 33. Hukuk Dairesi kararının davalı Kurum vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine, temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hâkimi Merve Şen tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kâğıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi.

I-İSTEM:

Davacı vekili, dava dilekçesinde, davacının, sigorta başlangıç tarihinin 01.12.1989 olarak tespiti ile 01.12.1989- 31.12.1989 tarihleri arasındaki 30 gün

hizmetin tespitine karar verilmesini talep etmiş, 22.03.2016 tarihli celsede taleplerinin başlangıç tespitine ilişkin olduğunu belirtmiştir.

II-CEVAP:

Davalı Kurum vekili, davacının işe giriş tarihinin 01.12.1989 olarak kayıtlara işlendiğini ancak primlerinin yatırılmadığını, bizatihi işe giriş bildirgesinin varlığının çalışmanın ispatı olamayacağını, fiili çalışmanın ispatlanması gerektiğini, iddianın yazılı ve kurum kayıtlarına eş değer belgelerle ispatlanması gerektiğini ileri sürerek davanın reddini istemiştir.

III-MAHKEME KARARI:

A-İLK DERECE MAHKEME KARARI

Mahkemece, davanın kabulü ile davacının sigorta başlangıç tarihinin 01/12/1989 olmak üzere 1 gün çalıştığının tespitine, karar verilmiştir.

B-BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ KARARI

Bölge Adliye Mahkemesi, davalı Kurumun istinaf başvurusunun esastan reddine karar vermiştir.

IV-TEMYİZ KANUN YOLUNA BAŞVURU VE NEDENLERİ:

Davalı vekili, kurumun aleyhine yargılama gideri ve vekalet ücretine hükmedilmemesi gerektiğini, dava dosyasında dinlenen tüm tanıkların, davacının çalışma zamanı hakkında net ve kesin bilgi veremediğini, ispat bakımından yetersiz olan tanık beyanları arasında çelişkiler mevcut olduğunu, sadece tanık beyanları dikkate alınarak verilen hükmün eksik, bilirkişi raporunda, işe giriş bildirgesinde yer alan imzanın davacının el ürünü olmadığı açıkça tespit edilmiş olmasına rağmen, davacının davasının kabul edilmesinin hukuka aykırı olduğunu belirterek temyiz kanun yoluna başvurmuştur.

V-İLGİLİ HUKUK KURALLARI VE İNCELEME:

11/09/2014 tarihli Mükerrer Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6552 sayılı Kanununun 64'üncü maddesi ile 5521 sayılı Kanununun 7'inci maddesine üçüncü fıkra olarak “31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile diğer sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyuşmazlıklarda, hizmet akdine tabi çalışmaları nedeniyle zorunlu sigortalılık sürelerinin tespiti talepleri hariç olmak üzere, dava açılmadan önce Sosyal Güvenlik Kurumuna müracaat edilmesi zorunludur. Diğer kanunlarda öngörülen süreler saklı kalmak kaydıyla yapılan müracaata altmış gün içinde Kurumca cevap verilmezse talep reddedilmiş sayılır. Kuruma karşı dava açılabilmesi için taleplerin reddedilmesi veya reddedilmiş sayılması şarttır. Kuruma başvuruda geçirilecek süre zaman aşımı ve hak düşürücü sürelerin hesaplanmasında dikkate alınmaz.” hükmü eklenmiştir.

Dava şartları, mahkemenin davanın esası hakkında yargılamanın devamı için gerekli olan şartlardır. Diğer bir anlatımla; dava şartları, dava açılabilmesi için değil mahkemenin davanın esasına girebilmesi için aranan kamu düzeni ile ilgili zorunlu koşullardır.

HMK.'nun 115/2. maddesindeki kurala göre, “Mahkeme, dava şartı noksanlığını tespit ederse davanın usulden reddine karar verir. Ancak, dava şartı noksanlığının giderilmesi mümkün ise bunun tamamlanması için kesin süre verir. Bu süre içinde dava şartı noksanlığı giderilmemişse davayı dava şartı yokluğu sebebiyle usulden reddeder”. Düzenleme gereğince, eksik olan bir dava şartı, belirli bir süre verilerek giderilebilecek ise hâkim tarafından eksikliğin giderilmesi için kesin süre verilmesi gerekir. Bu süre içinde dava şartı eksikliği tamamlanmaz ise dava, dava şartı yokluğu sebebiyle usulden reddedilmelidir.

Eldeki davanın 20/11/2015 tarihinde açıldığı anlaşılmakla, yukarıda belirtilen açıklamalar ışığında, 11/09/2014 tarihinde yürürlüğe giren 6552 sayılı Kanunun 64. maddesi ile 5521 sayılı Kanunun 7. maddesine 3. fıkra olarak eklenen düzenleme gereği, dava açılmadan önce Sosyal Güvenlik Kurumuna müracaatın olması ve Kurumca müracaata konu istemin zımnen ya da açıkça reddedilmesi gerektiği dava şartı olarak düzenlenmiş olup, davacı tarafından 5521 sayılı Kanunun 7/3 maddesine uygun bir şekilde, davaya konu istem hakkında, Sosyal Güvenlik Kurumuna müracaat ve Kurum tarafından bu müracaata konu istemin reddine ilişkin bir belgenin dosya içeriğinde bulunmadığı görülmekle, Mahkemece, 6552 sayılı Kanunun 29'üncü maddesi ile 3201 sayılı Kanunun 5. maddesinin son fıkrasına eklenen değişiklik dikkate alınarak, davacı tarafa 6100 sayılı HMK.'nun 115/2. maddesi uyarınca, 6552 sayılı Kanunun 64. maddesi ile 5521 sayılı Kanunun 7. maddesine üçüncü fıkra olarak eklenen düzenleme doğrultusunda, davaya konu istemi hakkında Sosyal Güvenlik Kurumuna müracaat etmesi ve bu müracaat hakkında anılan yasal düzenleme uyarınca Kurumun red iradesini gösterir işlem veya eyleminin olduğunun belgelenmesi için kesin süre ihtaratlı önel verilmeli, bu süre içerisinde dava şartı eksikliğinin tamamlanmaması halinde, dava, dava şartı yokluğu sebebiyle usulden reddedilmeli, Kuruma müracaat ve müracaatın reddine dair Kurum işlem veya eylemine ilişkin dava şartının tamamlanması halinde ise davanın esasına girilerek, varılacak sonuca göre karar verilmelidir.

Mahkemenin, yukarıda belirtilen eksik incelemeye dayalı olarak, davanın esasına girerek, yazılı şekilde hüküm kurması, usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir.

O halde, davalı Kurum vekilinin bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 33. Hukuk Dairesinin istinaf başvurusunun esasın reddine ilişkin kararının kaldırılarak İlk Derece Mahkemesince verilen hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ: İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 33. Hukuk Dairesi kararının HMK'nın 373/1. maddesi gereğince kaldırılarak temyiz edilen ilk derece mahkemesi hükmünün yukarıda açıklanan nedenlerle BOZULMASINA, dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine, Üye Bektaş Kar'ın muhalefetlerine karşı, Başkan

Mustafa Taş ile Üyeler Ali İnceman, Faruk Kaymak ve Yılmaz Akıncı'nın oyları ve oy çokluğuyla, 11/10/2021 gününde karar verildi.

KARŞI OY GEREKÇESİ

1. Çoğunluk ile aradaki temel uyumsuzluk kurum aleyhine açılan “Sigorta Başlangıç Tarihinin Tespiti” isteminde, 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 4. maddesinde düzenlenen kuruma başvuru şartının aranıp aranmayacağı, tamamlanabilir. Dava şartının verilen süre içinde yerine getirilmemesi nedeni ile davanın dava şartı yokluğu nedeni ile reddi gerekip gerekmediği” noktasında toplanmaktadır.

2. İlk derece mahkemesinin davanın kabulüne dair kararının istinaf edilmesi üzerine Bölge Adliye Mahkemesince davacı tarafın istinaf isteminin esastan reddine karar verilmiştir.

3. Verilen kararın temyiz edilmesi üzerine ise çoğunluk görüşü ile “dava tarihinde yürürlükte olan 5510 sayılı Kanununun 7/3, dava sırasında yürürlüğe giren 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 4. Maddesi uyarınca davacının öncelikle uyumsuzluk hakkında kuruma başvuru şartını yerine getirmesi gerektiği, tamamlanabilir. Dava şartı olduğundan süre verilerek, kuruma başvuru şartını yerine getirilmemesi halinde dava şartı yokluğu neden ile davanın reddine karar verilmesi gerektiği” gerekçesi ile bozulmasına karar verilmiştir.

4. 11.09.2014 tarihli Mükerrer Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 6552 sayılı Kanununun 64.maddesi ile değişik 5521 sayılı Kanununun 7/3 ve daha sonra 25.10.2017 tarihinde 5521 sayılı Kanunu yürürlükten kaldıran 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 4. Maddesinde açıkça “5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile diğer sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyumsuzluklarda, hizmet akdine tabi çalışmaları nedeniyle zorunlu sigortalılık sürelerinin tespiti talepleri hariç olmak üzere, dava açılmadan önce Sosyal Güvenlik Kurumuna başvurulması zorunludur” hükmüne yer verilmiştir.

5. Belirtmek gerekir ki zorunlu sigortalılık süresinin tespiti sadece hizmet tespitini içermez. Aynı zamanda sigorta başlangıç tarihinin tespitini de içerir. Bu yönü ile de kuruma başvuru şartını içermemektedir. Kaldı ki işe giriş bildirgesi düzenlenen ve kuruma verilen bildirdeden dolayı kurum işlem yapmamaktadır.

6. Somut uyumsuzlukta davacı sigortalılık başlangıç tarihinin tespitini talep etmiştir. Zorunlu sigortalılık tespiti niteliğindeki bu istem neden ile kuruma başvuru zorunluluğu bulunmamaktadır. İlk derece mahkemesinin esas girmesi isabetlidir. Temyiz incelemesinin esastan yapılması gerekirken, çoğunluk görüşü ile usulden bozulması isabetsiz olmuştur.

7. Yukarıda açıklanan açıklamalar nedeni ile kararın esas yönünden incelenmesi gerekirken, usul yönünde bozulması yönündeki çoğunluk görüşüne katılmamıştır.